

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

*Матеріали Всеукраїнських науково-практичних конференцій
“Проблеми інтеграції економіки України в ЄС і вступ до СОТ”*

м. Київ, МАУП, 20 травня 2006 р.,

*“Концептуальні засади формування стратегії
соціально-економічного розвитку України”*

м. Київ, МАУП, 25 жовтня 2006 р.

Київ 2007

ББК 65.9(4УКР)-1я43
С91

Відповідальний редактор *В. М. Чирков*
(видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”)

Сучасні проблеми розвитку економіки України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Пробл. інтеграції економіки України в ЄС і вступ до СОТ”, м. Київ, МАУП, 20 трав. 2006 р., “Концепт. засади формування стратегії соц.-екон. розвитку України”, м. Київ, МАУП, 25 жовт. 2006 р. — К. : МАУП, 2007. — 340 с.: іл. — Бібліогр. в кінці статей.

ISBN 978-966-608-757-0

Розглядаються проблеми розвитку України у зв'язку зі вступом до Світової організації торгівлі. Пропонуються шляхи реформування економіки країни в умовах ринку. Висвітлюються проблеми державного регулювання економіки.

Для науковців, освітян, менеджерів різних рівнів управління і для всіх, хто цікавиться проблемами менеджменту й розвитку управлінської думки в Україні.

ББК 65.9(4УКР)-1я43

ISBN 978-966-608-757-0

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2007

Семенюк Т. В.

*Глобалізація та інноваційна діяльність —
основна галузь соціологічного дослідження* 77

Дікарев О. І., Діденко А. О.

*Транскордонний простір у маркетингових стратегіях
виходу українських підприємств на зовнішні ринки* 87

Розділ II. ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

УКРАЇНИ В УМОВАХ РИНКУ 117

Спаський Я. С., Фещенко О. М.

Дослідження розвитку сучасного підприємництва в Україні 118

Телендій А. А.

*Малий бізнес і підприємництво в ринкових
умовах господарювання* 122

Сметанский И. В.

*Системы электронных закупок — шаг
к развитию малого и среднего бизнеса* 129

Балак І. О.

Розвиток підприємництва у Волинській області 136

Берестецька Л. М.

Проблеми фінансування малого бізнесу в Україні 139

Коростелев В. А.

*Повышение индекса развития человека —
ключевое направление экономической
стратегии Украины* 145

Положай В. В.

*Екологічні проблеми соціально-економічного
розвитку України на сучасному етапі* 152

Кобржицький В. В.

*Актуальні проблеми державного корпоративного
управління в Україні* 158

Суріна О. В.

*Проблеми і перспективи розвитку системи
соціального страхування в Україні* 165

Балак І. О.

*Особливості розвитку підприємництва як складової
економічної системи Волинської області* 168

Щепкіна С. П.

*Проблеми забезпечення безпеки грального бізнесу
в Україні* 175

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

У процесі становлення ринкової економіки в Україні все більше людей отримують можливість працювати у сфері бізнесу, зростає конкуренція, розвиваються нові галузі ринкової діяльності. Гральний бізнес стає однією з найприбутковіших сфер діяльності, що поповнює бюджети як підприємців, які їм займаються, так і держави. Наприклад, одне казино щорічно сплачує до державної скарбниці в середньому близько 1 млн грн податків, а місячний фонд заробітної плати його працівників є еквівалентним 25 тис. дол. США.

На території України гральний бізнес регулюється законодавчими актами і підлягає обов'язковому патентуванню та ліцензуванню. Згідно із Законом України від 23 березня 1996 р. № 98/96-ВР "Про патентування деяких видів підприємницької діяльності" із змінами і доповненнями, визначено операції з надання послуг у сфері грального бізнесу, що здійснюються суб'єктами підприємницької діяльності або їх структурними підрозділами, які підлягають патентуванню.

Створення закладів грального бізнесу вкрай позитивно впливає на розвиток низки інших суміжних галузей бізнесу: туристичного, транспортного, готельного, рекламного та шоу-бізнесу, громадського харчування, роздрібною торгівлі тощо. Це веде до створення багатьох робочих місць та одержання дедалі більших надходжень до державного та місцевого бюджетів. Отже, гральний бізнес має великий потенціал для розвитку на території України.

Обговорення проблеми

Слід зазначити, що складні умови переходу України до ринкових відносин, недостатнє їх законодавче забезпечення визна-

чили сприятливу ситуацію для широкомасштабних економічних злочинів.

Підприємницька діяльність все частіше зазнає впливу кримінальних структур, а в деяких випадках вона повністю криміналізована. Організована злочинність активно пробивається до найбільш прибуткових сфер діяльності. Проникнення у сферу грального бізнесу — одна з найбільш бажаних цілей злочинних угруповань. Адже оволодіння ключовими позиціями в цьому виді діяльності може дати можливості для здійснення великих махінацій, відмивання “брудних” грошей, трансферту їх за кордон та інших дій, здатних принести злочинним елементам надприбутки.

Феномен економічної злочинності не є новим явищем для нашої держави. При цьому жертвами може стати досить широке коло осіб: підприємці, висококваліфіковані та добре інформовані працівники фірм, державні чиновники та пересічні споживачі.

За сучасних умов державні правоохоронні органи не в змозі самостійно здійснювати ефективну боротьбу із зростаючим рівнем злочинності та забезпечувати якісний захист прав та інтересів громадян, тому що при значних темпах зростання економіки держава перестає бути гарантом безпеки діяльності підприємців, втрачає контроль над управлінням соціальними процесами.

Таким чином, забезпечення безпечної діяльності закладів грального бізнесу власними силами стає одним з ключових чинників його виживання та успішного функціонування.

Методи вирішення проблеми

1. Успіх діяльності підприємства, що працює у сфері грального бізнесу в першу чергу залежить від вміння розпоряджатися таким цінним товаром, як інформація. За сучасних умов інформація коштує грошей. Головним перспективним напрямом є створення цільових структур безпеки, завдання — захист інформації від зазіхань представників кримінального середовища, недобросовісної конкуренції, забезпечення зберігання конфіденційної інформації, забезпечення фізичної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності [3].

2. Основним чинником ефективності служби безпеки є її системність. Тобто сферу інтересів охоронного підрозділу повинна

становити не лише фізична охорона об'єктів бізнесу, а й весь спектр проблем, що можуть завдати бізнесу значного матеріального збитку. Тому підприємцям, які приймають рішення про інвестування коштів у цей вид бізнесу, слід бути готовими до досить значних витрат для забезпечення ефективного захисту їхнього бізнесу [1; 2].

3. Системи забезпечення безпеки українських закладів грального бізнесу суттєво відрізняються від тих, що існують у більш економічно розвинених країнах. Але основні принципи роботи, напрями діяльності служб безпеки в Україні і за кордоном є досить схожими між собою. Можна виокремити такі складові безпеки грального закладу, що їх повинна забезпечувати служба власної безпеки: економічна, фінансова, інформаційна, кадрова, фізична.

Системні методи управління безпекою грального бізнесу

У розвинених країнах історично склався ряд принципів, які враховує у своїй роботі служба безпеки грального закладу. Один з них — принцип законності. Це передбачає, що всі заходи охорони повинні здійснюватися в межах чинного законодавства з дотриманням усіх необхідних правових норм, не допускати порушення законних прав громадян і не перешкоджати нормам, що регулюють свободу підприємницької діяльності.

Інші принципи охорони — компетентність, самостійність, цілеспрямованість, координація, конфіденційність, технократичність, активність, демонстративність, потайність, економічна доцільність, безперервність, конкретність і професіоналізм.

Принцип самостійності передбачає заходи для ефективного розв'язання поставлених завдань.

Принцип економічної доцільності вказує на те, що заходи безпеки не повинні призводити до погіршення умов діяльності та стану грального закладу.

Принцип компетентності полягає в тому, що заходи безпеки повинні здійснюватися на високому професійному рівні.

Принцип цілеспрямованості втілюється в тому, що заходи безпеки здійснюються відповідно до завдань.

За принципом координації і взаємодії служба безпеки грального закладу координує зусилля та встановлює зв'язки всіх його підрозділів щодо заходів безпеки.

Відповідно до принципу конфіденційності всі заходи здійснюються на конфіденційній основі без їх розголошення.

Принцип технократичності полягає в тому, що система охорони повинна базуватися на серйозній технічній захищеності об'єктів. Цей принцип розкриває пасивну частину системи охорони.

Водночас принцип активності передбачає, що система охорони повинна не тільки перешкоджати вільному доступу до об'єктів, що охороняються, а й здійснювати протидію потенційним загрозам. Згідно з цим принципом система охорони повинна вживати заходів, спрямованих на пошук чинників, що можуть становити загрозу об'єкту, їх своєчасну нейтралізацію ще на рівні потенційної можливості. За таких умов загрози об'єктам, що охороняються, або взагалі не зможуть бути реалізовані або їх дія буде значно пом'якшена, а в разі їх реалізації охорона об'єкта буде здатна ефективно протидіяти цим загрозам.

Принцип демонстративності вказує на необхідність пропаганди сильного і активного режиму охорони об'єкта. Реалізація цього принципу на практиці здійснюється різними способами: від звичайного оголошення “у дворі злий собака”, “об'єкт перебуває під охороною” тощо до виставляння зовнішніх постів фізичної охорони, демонстрації технічних засобів, що використовуються в охороні об'єкта та ін. Практика свідчить, що приблизно в половині випадків, отримавши інформацію, що об'єкт перебуває під охороною, зловмисники відмовляються від своїх намірів, пов'язаних з можливими зазіханнями на нього.

Проте в охороні повинна бути і прихована її частина, діюча раптово і несподівано для порушників режиму охорони, для зловмисників, які зазіхають на об'єкти. У зв'язку з цим в охороні виділяють принцип потайності. Згідно з цим принципом частина сил і засобів охорони виконує свої завдання приховано, перебуваючи в резерві, або маневрує за графіком, що складно прогнозувати. За певним сигналом такі сили і засоби концентрують свої зусилля на протидії суб'єктам, які скоюють проникнення на об'єкт або загрожують його безпеці іншим способом.

Принцип економічної доцільності вимагає, щоб витрати на охорону були адекватні ролі і завданням, покладеним на неї. Недостатнє забезпечення охорони призведе до того, що така охоро-

на буде не в змозі забезпечувати надійний захист об'єкта і протидію потенційним загрозам. Але надмірна охорона призведе до невинуватених витрат і перевищення її можливостей над потребами в її послугах. У такому разі доведеться надавати охороні додаткові завдання.

Принцип безперервності передбачає, що об'єкт повинен перебувати під охороною впродовж часу, коли реалізація загрози залишається можливою. Тобто охорона повинна бути здатна захищати об'єкт і протидіяти загрозам у межах потреби об'єкта.

Принцип конкретності — всі заходи охорони повинні здійснюватися за конкретними об'єктами щодо конкретних загроз зазіхання на них. Не може бути охорони “в резерв” або “про запас”.

Принцип професіоналізму — всі заходи охорони повинні вживатися кваліфіковано, на високому професійному рівні, базуватися на об'єктивних даних, не обмежувати права і не пригнічувати гідності громадян. Система охорони, побудована з урахуванням вказаних принципів, зможе забезпечити захист об'єктів на необхідному рівні і створити ефективну систему протидії потенційним загрозам.

Гральний бізнес в Україні існує лише чотирнадцять років, тоді як досвід ведення цього бізнесу європейськими підприємствами вимірюється століттями. Природно, це призводить до того, що і системи забезпечення безпеки українських закладів грального бізнесу суттєво відрізняються від тих, що існують у більш розвинених в економічному плані країнах. Але основні принципи роботи, напрями діяльності служб безпеки в Україні і за кордоном досить схожі. Так, система заходів із забезпечення безпеки грального закладу передбачає роботу за такими напрямками:

- а) контроль споруд і приміщень грального закладу, регулювання доступу на територію грального закладу (фейс-контроль), забезпечення безперебійної роботи автоматизованої системи блокування приміщень;
- б) налагодження контактів з підрозділами охорони при МВС та іншими силовими структурами, раціональне поєднання фізичних і технічних способів охорони приміщень, формулювання основних обов'язків охоронців на випадок виникнення критичних ситуацій;

- в) визначення інформації, втрата якої може завдати збитків;
- г) оцінювання вразливості об'єкта та прогнозування ймовірних загроз;
- г) створення системи захисту електронної інформації від несанкціонованого доступу, забезпечення контролю за користуванням ЕОМ;
- д) добір і перевірка персоналу при працевлаштуванні, інструктаж персоналу з питань охорони інформації у гральному закладі, контроль за працівниками, які звільняються;
- е) організація роботи з конфіденційними документами (порядок діловодства, контроль за створенням, зберіганням і використанням конфіденційних документів), контроль за відомостями, що публікуються у пресі;
- е) періодичні перевірки всіх ланок системи охорони.

Висновки

1. Гральний бізнес — одна з найприбутковіших сфер діяльності, що поповнює бюджети як підприємців, які їм займаються, так і держави. Створення закладів грального бізнесу вкрай позитивно впливає на розвиток низки інших суміжних галузей бізнесу: туристичного, транспортного, готельного, рекламного та шоу-бізнесу, громадського харчування, роздрібної торгівлі тощо. Це сприяє створенню багатьох робочих місць та одержанню дедалі більших надходжень до державного та місцевого бюджетів. Отже, гральний бізнес має великий потенціал для розвитку на території України.

2. Оскільки поки що в Україні відсутня науково-методична література, де б висвітлювалися ґрунтовні наукові дослідження щодо захисту цього виду бізнесу та управління ним, автор переважно спирався на матеріали періодичних видань, інтернетсайтів, на законодавчі акти України, а також власний досвід роботи та досвід зарубіжних фахівців із забезпечення безпеки грального бізнесу.

3. Створення власних структур безпеки закладів грального бізнесу є важливим чинником забезпечення його життєдіяльності.

4. Основним чинником ефективності служби безпеки є її системність. Тобто до сфери інтересів охоронного підрозділу закла-

ду повинна входити не лише фізична охорона об'єктів бізнесу, а й весь спектр проблем, що можуть завдати бізнесу значних матеріальних збитків. Найважливішими завданнями служби безпеки грального закладу є захист від недобросовісної конкуренції, всіх видів промислового та економічного шпionaжу, потенційних джерел втрати комерційної інформації. Складові підсистеми безпеки класифікують як економічну, фінансову, інформаційну, кадрову, фізичну безпеку.

Література

1. *Кормич Б. А.* Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2004. — 384 с
2. *Хойер В.* Как делают бизнес в Европе. — М.: Прогресс, 1990. — 253 с.
3. *Чернявский А. А.* Промышленный шпионаж и безопасность предпринимательства: Учеб.-метод. пособие. — К.: МЗУУП, 1994. — 64 с.

In the process of formation of the market economy in Ukraine a favorable situation for commitment of economic crimes was created. Penetration into sphere of gaming business, as to the one of the most profitable, is the most desirable purposes of criminal groupings. In fact under current conditions law enforcement bodies have no opportunity to conduct effective struggle against an increasing crime rate independently. So the main perspective direction is creation of structures of safety targeted to protection of the confidential information, physical safety of subjects of enterprise activity

In the article the components of safety that should be covered by own security service of business enterprise are identified and the conceptual principles of business safety and complex methods of its security provision are described.